

اهداف پژوهش

- در تقسیم بندی اهداف تحقیق معمولاً " بدین گونه عمل می شود:

اولاً « هدف کلی»: آنچه در پایان مطالعه قصد رسیدن بدان را داریم، هدف کلی است؛ پس:

«هدف کلی ارتباط تنگاتنگی با عنوان مطالعه دارد.»

- «هدف کلی» همانند عنوان تحقیق، معمولاً در قالب یک تیتر قابل فهم و صریح طوری بیان می شود که علاوه بر حفظ جامعیت، تا حد امکان مختصر نیز باشد.
مثال:

هدف کلی غلط: بررسی رابطه سن، جنس و سطح تحصیلات با شیوع اختلالات اسکلتی-عضلانی در کتابداران شاغل در کتابخانه های دانشکده ای و بیمارستانی استان لرستان در سال ۱۳۹۹

هدف کلی صحیح: تعیین میزان شیوع اختلالات اسکلتی-عضلانی و ارتباط آن با برخی ویژگی های جمعیت شناختی در کتابداران شاغل در کتابخانه های دانشگاه علوم پزشکی لرستان در سال ۱۳۹۹

اهداف پژوهش

ثانیا « اهداف جزئی یا فرعی ، ویژه یا اختصاصی»: این اهداف از تقسیم یا شکستن هدف کلی به اجزای کوچکتر بدست می آیند.

- اهداف جزئی راه رسیدن به " هدف کلی " را قدم به قدم مشخص می نماید:

مثال:

عنوان : بررسی آگاهی و عملکرد زنان شهر خرم آباد در خصوص پیشگیری و درمان بیماریهای مقاربتی در سال ۱۴۰۰

هدف اصلی یا کلی: تعیین میزان آگاهی و نحوه عملکرد زنان شهر خرم آباد در خصوص پیشگیری و درمان بیماریهای مقاربتی در سال ۱۴۰۰

اهداف فرعی:

تعیین میزان آگاهی زنان شهر خرم آباد در خصوص پیشگیری و درمان بیماریهای مقاربتی در سال ۱۴۰۰

تعیین نحوه عملکرد زنان شهر خرم آباد در خصوص پیشگیری و درمان بیماریهای مقاربتی در سال ۱۴۰۰

اهداف پژوهش

مثال:

عنوان تحقیق: بررسی مقایسه ای شیوع کم وزنی هنگام تولد نوزادان در مادران شاغل و خانه دار

هدف کلی یا اصلی: مقایسه شیوع کم وزنی هنگام تولد نوزادان در مادران شاغل و خانه دار شهرستان خرم آباد در سال ۱۳۹۸

اهداف فرعی یا ویژه:

تعیین شیوع کم وزنی هنگام تولد نوزادان در مادران شاغل شهرستان خرم آباد در سال ۱۳۹۸ به تفکیک سکونت در شهر و روستا

تعیین شیوع کم وزنی هنگام تولد نوزادان در مادران خانه دار شهرستان خرم آباد در سال ۱۳۹۸ به تفکیک سکونت در شهر و روستا

مقایسه شیوع کم وزنی هنگام تولد نوزادان در مادران شاغل و خانه دار شهرستان خرم آباد در سال ۱۳۹۸ با تعدیل اثر سکونت در شهر و روستا

اهداف پژوهش

ثالثا هدف کاربردی: این نوع هدف به ما می گوید فایده حاصل از پژوهش در چیست.

هدف کاربردی معمولا انتظارات و آرمانهای محقق را در خصوص موضوع تحقیق در آینده ای نه چندان نزدیک نشان می دهد.

این نوع هدف، معمولا در زمان انجام تحقیق قابل دستیابی و ارزیابی نیست.

• مثال:

ارتقاء سطح رضایتمندی شغلی در کتابداران و اطلاع رسانی سلامت
کاهش میزان بیکاری در جوانان جویای کار استان
کاهش شیوع عوامل خطر بیماریهای قلبی عروقی در استان و در نتیجه کاهش
میزان مرگ و میر

بهبود جایگاه شغلی کتابداران در دانشگاه های علوم پزشکی کشور

و ... ؟

نکته: این نوع هدف، معمولا در پاراگراف آخر بیان مساله آورده می شود.

فرضیه های پژوهش

فرضیه تحقیق را می توان یک حدس علمی یا پیش داوری در مورد نتایج احتمالی تحقیق دانست که بوسیله اطلاعات و حقایقی که در فرآیند تحقیق جمع آوری می شود مورد قبول یا رد واقع می شود.

- حدس و گمان محقق باید مبتنی بر تحقیقات قبلی، تجربیات شخصی و یا استدلالهای عقلی باشد.
- فرضیه باید در قالب جمله خبری تنظیم شود.

مثال :

- بین رعایت اصول ارگونومی در کتابخانه ها و اختلالات اسکلتی - عضلانی در کتابداران دانشگاه های علوم پزشکی شهر تهران ارتباط معناداری وجود دارد.
- کتابدار بالینی بر بهبود فرآیند تصمیم گیری های بالینی در بخش مراقبت ویژه کودکان در بیمارستان مرکز طبی کودکان تهران نقش موثری دارد.
- آموزش مبتنی بر شبکه های اجتماعی مجازی بر ارتقاء رفتارهای اطلاع یابی کاربران دانشگاهی موثر است.
- بین آگاهی کتابداران و اطلاع رسانی شاغل در کتابخانه های دانشکده ای و بیمارستانی دانشگاه علوم پزشکی لرستان نسبت به رعایت اصول اخلاق حرفه ای تفاوت معناداری وجود دارد.

سوال‌های پژوهش

- در تحقیقات توصیفی که صرفاً به بیان وضعیت موجود پرداخته می‌شود، نیازی به ارائه فرضیات نیست و از **سؤالات پژوهشی** برای رسیدن به اهداف استفاده می‌شود.
- همچنین در پژوهش‌هایی که اطلاعات زمینه‌ای کمی درباره آنها وجود دارد یا جدید هستند به جای فرضیه می‌توان از سوال استفاده کرد؛ چون اطلاعات زمینه‌ای محقق در حدی نیست که بتواند به ارائه حدس یا پیشداوری بپردازد.
- در مطالعات توصیفی فقط از سوال استفاده می‌شود ولی در تحقیقات تحلیلی علاوه بر سوال از فرضیه نیز باید استفاده کرد.

مثال:

- میزان آگاهی کتابداران دانشگاه علوم پزشکی لرستان از مبانی هوشمندسازی کتابخانه‌ها در نیمه دوم سال ۱۴۰۲ چقدر است؟
- وضعیت برون‌دادهای علمی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور در شبکه ResearchGate در سال ۲۰۲۳ چگونه است؟
- رفتار اطلاع‌یابی اینترنتی دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه علوم پزشکی لرستان در سال ۱۴۰۲ چگونه است؟

در تنظیم فرضیه یا سوال:

«به ازای هر هدف فرعی می بایستی یک سوال یا فرضیه وجود داشته باشد.»

مثال:

هدف فرعی «تعیین رفتار اطلاع یابی اینترنتی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی لرستان در سال ۱۴۰۰»، تبدیل می شود به:

سوالی با این مضمون:

«رفتار اطلاع یابی اینترنتی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی لرستان در سال ۱۴۰۰ چگونه است؟»

و یا

هدف فرعی «مقایسه نیازهای اطلاعاتی بیماران مبتلا به سرطان در زمینه مراقبت های تسکینی در بیمارستانهای منتخب دانشگاه های علوم پزشکی شهید بهشتی و ایران در سال ۱۳۹۷»

تبدیل می شود به:

فرضیه ای با مضمون:

«نیازهای اطلاعاتی بیماران مبتلا به سرطان در زمینه مراقبت های تسکینی در بیمارستانهای منتخب دانشگاه های علوم پزشکی شهید بهشتی و ایران در سال ۱۳۹۷ متفاوت است.»